

GAMMEL ESTRUP

DANMARKS HERREGÅRDSMUSEUM

2025

INDHOLD

FORORD

SAMLING

BEVARING

UDSTILLINGER

AKTIVITETER

BØRN & UNGE

UDGIVELSER

FORSKNING

PERSONALE

TAL & STATISTIK

ØKONOMI

TAK TIL

ENGLISH

FORORD

2025 var det første hele år med nyt tag over hovedet på Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Tagudskiftningen har ikke bare givet bygningen et smukt ansigtsløft, men også fremtids-sikret huset og muliggjort, at vi i 2025 for første gang kunne invitere publikum op på loftet med åbning af udstillingen *Tjenestefolkenes usynlige verden*.

2025 var også det første år med museumsreformen. For Gammel Estrup har den nye tilskudsstruktur givet større økonomisk tryk end det tidligere finanslovtilskud, selvom den variable del af tilskuddet giver ny usikkerhed.

Med museumsreformen fulgte også nye kriterier for optæl-

ling af gæster. Førhen har Gammel Estrup haft fællesbillet med Det Grønne Museum.

Fra 2025 og frem skal der billetteres særskilt for de to museer. Derfor lander årets besøgstal på 66.862 som et nyt benchmark for fremtidige opgørelser.

Foruden nyt tag, loftsudstilling og museumsreform har 2025 budt på et væld af aktiviteter, arrangementer og projekter inden for bevaring, indsamling, forskning, formidling og den generelle drift af museet.

Hele vejen rundt brænder der en ild for at gøre det bedre og kontinuerligt tænke nyt. Gammel Estrup er en organisation i konstant udvikling.

*Museumsdirektør
Kasper Steinfeldt Tipsmark*

SAMLING

Af museumsinspektør Marie Aaberg Andersen

Som nationalt herregårdsmuseum samler Gammel Estrup ind fra hele landet og fra alle dele af herregårdenes sociale verden – lige nu med særligt fokus på de ansatte.

Blandt erhvervelserne i 2025 var maleriet *En morgenvisit af Tom Petersen (1889)* fra Rygaard på Fyn. Maleriet viser en charmerende scene med en tjene-

stepige, der pudser vinduer, mens hun sludrer med en gårdskarl. Scenen giver os et sjældent indblik i hverdagslivet for herregårdens ansatte i slutningen af det 19. århundrede.

Museets indsamling omfatter desuden beretninger om livet på herregårdene i det 20. og 21. århundrede Mange sidder inde med historier, som bare venter på at blive fortalt.

En af dem er Harriet Nielsen, der begyndte som stuepige på den fynske herregård Gyldensteen i 1962. I mere end 60 år arbejdede hun hos familien Bernstorff-Gyldensteen, og hendes beretning er en vigtig kilde til historien om udviklingen på herregårdene gennem mere end et halvt århundrede.

BEVARING

Af museumsinspektør Marie Aaberg Andersen

En fredet bygning som Gammel Estrup kræver en kontinuerlig og målrettet bevaringsindsats for at sikre, at bygningsmassen forbliver i god stand.

Museet arbejder derfor med bygningsbevaringen ud fra en 10-års plan, der sikrer, at vi kommer igennem alle dele af bygningerne.

I 2025 var turen blandt andet kommet den store østmur for enden af borggården, hvor der tidligere har ligget to fløje – først en anseelig bygning i flere stokværk, og siden en mere beskeden. Det seneste fløjhus blev revet ned i 1860'erne, og siden har muren afsluttet borggården.

Efter restaureringen fremstår muren stadig

med den patina, det gamle murværk bør have, men er nu sikret mod nedbrydning.

På genstandssiden fik museet bl.a. konserveret et stilleben malet af kredsen omkring Pieter de Ring i det 17. årh. Maleriet stammer fra herregården Gavnø og er samlet ind i 2024.

UDSTILLINGER

Af museumsinspektør Marie Aaberg Andersen

Årets store satsning var udstillingen *Tjenestefolkenes usynlige verden* på de nyåbnede lofter.

I de stemningsfulde loftsrum kan man opleve fortællingerne om de tjenestefolk, der arbejdede på herregården og havde deres gang på lofterne omkring 1920.

Herregårdens ansatte var også omdrejningspunktet i haveudstillingen i Orangeriet, der fortæller historien om gartner, gartnererelever, lugekoner og alle de andre, der passede herregår-

dens pynte- og nyttehaver omkring år 1900.

I årets sidste udstilling *Jul for herskab og tjenestefolk* spolede vi tiden tilbage til julen i 1918, hvor stuer og sale var pyntet op, hvor det store juletræ strålede i Riddersalen, og der var dækket op til julemiddag for både den herskabelige familie og dens tjenestefolk.

I julen herskede en ganske særlig stemning på herregården, som museets gæster kunne opleve i hele december måned.

TJENESTEFOLKENES USYNLIGE VERDEN

For første gang nogensinde fik publikum i 2025 adgang til herregårdsloftet med udstillingen *Tjenestefolkenes usynlige verden*.

Her udfoldes fortællingen om lofternes funktion som tørre- og forrådslofter, pulterkamre og som ramme om tjenestefolkenes verden omkring 1920.

Mellem vasketøj på lange snore, tønder, kasser, sække og gamle, aflagte møbler kan man opleve fortællingerne om de tjenestefolk, som færdedes og arbejdede på lofterne.

Her møder vi tjenestepigerne, der hænger vasketøj op og henter røget flæsk og kaffebønner til køkkenet. Herregårdens murer, der lapper taget, og børnene, der på loftet skaber en verden fuld af eventyr mellem pulterloftets gamle ting og sager.

Med åbningen af lofterne fuldender museet fortællingen om 400 års herregårdshistorie om herskab og tjenestefolk fra kælder til kvist.

AKTIVITETER

Af museumsinspektør Marie Kirstine Elkjær

Gammel Estrup præsenterede i 2025 en række aktiviteter året igennem.

De største var 1700-talsfestivalen – Danmarks eneste af sin art – der med 150 frivillige aktører og hele 3.310 gæster for tredje år i træk satte besøgsrekord.

Allehelgensaften var også meget velbesøgt med alle 900 billetter solgt på forhånd, og Herregårdenes Dag – der er museets eneste landsdækkende begivenhed – kunne præsentere arrangementer på 48 slotte og herregårde over hele landet.

Ved siden af de store arrangementer afholdt museet et væld af mindre særarrangementer og temadage, og hele året un-

derstøttede museets frivillige aktiviteterne både ved store events, juletid og i dagligdagen.

I 2025 lagde museet i særlig grad vægt på levendegørelse, og man kunne således opleve folk i dragter ved mange lejligheder, og den frivillige sygruppe opgraderede museets 1700-talsgarderobe i projektet *Klæder skaber folk*.

BØRN & UNGE

Af museumsdirektør Kasper Steinfeldt Tipsmark

Gammel Estrup har i disse år et strategisk fokus på børn og unge og underrepræsenterede brugergrupper.

Det affødte i 2025 en række vigtige indsatser for de yngste museumsbrugere samt mennesker med særlige forudsætninger for kulturoplevelser – herunder brugere uden en stærk tradition for museumsbesøg.

På skuldrene af tidligere indsatser for unge med udviklingshandicap blev det regionale netværksprojekt *LIVLIG* igangsat, og det internationale ERASMUS+-projekt *MINDS* skudt i gang sammen med Justismuseet i Norge.

Hertil har Gammel Estrup i 2025 udviklet målrettede forløb til unge på erhvervsskoler i projektet *Håndens historiske værk* i samarbejde med Hjerl Hede.

På skoletjenesteområdet forlængede Gammel Estrup i 2025 partnerskabsaftalen som regional koordinator i Midtjylland med *Skoletjenesten* – nationalt videncenter for eksterne læringsmiljøer og udarbejdede en nytænkende pædagogisk profil for museets egen skoletjeneste.

LIVLIG

LIVLIG – netværk for ligeværdige kulturoplevelser understøtter kulturinstitutioners formidling til mennesker med udviklingsforstyrrelser og -handicap.

Gennem kompetenceløft øges adgangen til meningsfulde, ligeværdige kulturoplevelser for brugerne, og institutionernes kapacitet i arbejdet med en udsat og underrepræsenteret målgruppe styrkes – med fokus på bæredygtige, langsigtede løsninger.

LIVLIG er støttet af Region Midtjylland og gennemføres af Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum i samarbejde med Syddjurs Egnsteater og Gaia Outsider Art.

UDGIVELSER

Af museumsinspektør Marie Kirstine Elkjær

Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum og Dansk Center for Herregårdsforskning udkommer med flere publikationer årligt – både i form af artikler og bøger.

I 2025 udkom Gammel Estrups årsberetning i en fysisk og digital udgave, og sidst på året udgav museet den omfangsrige antologi *Nordens Herregårde som dannelsescentre*.

I bogen kaster en lang række herregårdsforskere fra både Danmark, Sverige og Norge lys over herregårdenes historiske rolle i dannelse og uddannelse af både eliten og den brede befolkning.

Nordens Herregårde som dannelsescentre markerer starten på udgivelsen *Herregårdshisto-*

ries nye format som ren temabog og historisk tidsskrift.

Digitaliseringen af artiklerne fra tidligere udgaver af *Herregårdshistorie* fortsatte på Det kgl. Biblioteks tidsskriftsdatabase Tidsskrift.dk, og viden blev løbende tilgængeliggjort på websitet danskeherregaarde.dk og via museets mange andre digitale kanaler.

FORSKNING

Af forskningschef Signe Boeskov

Forskningen på Gammel Estrup varetages af Dansk Center for Herregårdsforskning, der beskæftiger sig med forskning i de danske herregårdes historie samt forskningsformidling og netværksarbejde.

I 2025 opstartede to forskningsprojekter, som i de kommende år vil gøre os klogere på den store, men underbelyste gruppe af tjenestefolk på herregårdene.

Centeret var i oktober vært for en international konference,

der samlede forskere fra hele Europa om at belyse herregårdens sociale verden, herunder tjenestefolk, landarbejdere og fortidens komplekse forhold mellem godser og lokalområder.

Centeret afholdt også seminar om herregårdenes udvikling i det 20. og 21. århundrede for det danske netværk *Slots- og Herregårdsforum*. Her blev blandt andet de store og vanskelige spørgsmål om herregårdenes rolle og værdi som kulturarv drøftet.

FORSKNING I TJENESTEFOLK

En stor landvinding i 2025 var opstart af to nye projekter til belysning af herregårdenes store historiske befolkningsgruppe af tjenestefolk og ansatte, og projekterne er godt på vej til at sikre en bedre balance af tjenestefolkenes repræsentation i forskningen.

Det ene projekt består af udarbejdelsen af en stor database, hvis kerneformål er at systematisere optegnelser af de 7-800 danske herregårdshusstande for en periode på over 100 år – potentielt en indkredsning af hundredtusinder af individer.

Det andet projekt er et ph.d.-projekt udført i samarbejde med Aarhus Universitet med fokus på dynamikker i tjenesteforholdet.

Det arbejder med herregårdens særlige sociale hierarki, hvor stedfortrædende magt- og autoritetsfigurer, som blandt andet forvalter og husholderske, spillede en vigtig rolle og prægede miljøet som tjenestested.

PERSONALE

Af museumsdirektør Kasper Steinfeldt Tipsmark

Gammel Estrups bestyrelse består af 9 personer udpeget i henhold til museets vedtægter.

Personalegruppen består af ca. 21 personer – heraf 16 fastansatte. Dertil kommer løst an-

satte sæson- og ugarbedjere. Museumsdirektør Kasper Steinfeldt Tipsmark har ansvaret for den daglige ledelse.

Hvert år har museet desuden en række praktikanter tilknyttet i kortere eller længere forløb. I 2025 var der således 13 praktikanter i skole-, erhvervs- eller studiepraktik.

Museets frivillig-netværk består af omkring 125 frivillige, der hjælper museet med forskellige opgaver – både i grupper, der mødes ugentligt, og ved større arrangementer.

TAL & STATISTIK

Af museumsinspektør Marie Kirstine Elkjær

Gammel Estrup arbejder målrettet med kommunikation og oplevelser som en integreret del af museets øvrige virke. Museet er til stede på mange platforme og kanaler fysisk såvel som online. Det afspejler sig i tallene for 2025.

OFFICIELT
BESØGSTAL

66.862

BESØG PÅ
HJEMMESIDER

494.811

FØLGERE FACEBOOK

15.520

FØLGERE INSTAGRAM

4.251

FØLGERE LINKEDIN

2.187

RANGERING TRIPADVISOR
I MUSEETS OMRÅDE

NR. 1

FORRETNINGSUDVIKLING

Gammel Estrup arbejder kontinuerligt med forretningsudvikling, og i 2025 lancerede museet blandt andet et tilbud til busselskaber sammen med nabomuseet Det Grønne Museum samt et nyt vielses-koncept.

Arbejdet med bæredygtighed blev i 2025 italesat i en strategi, og Gammel Estrup underskrev Danske Museers *Grønne Charter*, der forpligter museet i forhold til blandt andet klimaberegninger.

Museet tog også et skridt imod et tættere samarbejde med kulturinstitutioner i Norddjurs Kommune med en fælles job shadowing rejse til venskabskommunen Halmstad i Sverige, og i løbet af året påbegyndte museet arbejdet med at forholde sig til AI.

ØKONOMI

ÅRSRESULTAT

	RESULTAT 2025	RESULTAT 2024
INDTÆGTER		
Statstilskud	4.760.212	2.602.249
Statstilskud midlertidigt	0	1.500.000
Statstilskud ekstra driftstilskud	0	255.000
Kommunale tilskud	1.144.300	1.108.800
Private fonde	7.086.767	9.893.699
Offentlige puljer	0	2.322.442
Ministerier	452.368	0
Kommune/region	331.754	0
Andre	41.519	0
Egne indtægter	3.919.027	3.363.763
Indsamlinger \$8 bidrag, donationer	30.530	47.716
Andre driftsindtægter	576.528	504.887
Overført fra bundne reserver	0	14.343.553
INDTÆGTER I ALT	18.343.005	35.942.109
UDGIFTER		
Forskning og formidling, indsamling, registrering og bevaring	5.632.562	25.733.476
Øvrige omkostninger	11.228.955	11.093.260
UDGIFTER I ALT	16.861.517	36.826.736
Resultat før renter	1.481.488	-884.627
Finansielle indtægter	372.860	994.661
Resultat før resultatdisponering	1.854.348	110.034
Overført til bundne projekter	-1.895.000	-945.000
Overført fra bundne projekter	150.000	950.000
RESULTAT efter resultatdisp.	109.348	115.034
Balance pr. 31. december		
AKTIVER		
Anlægsaktiviteter	369.902	0
Omsætningsaktiviteter	18.478.523	16.854.190
Aktiver i alt	18.848.425	16.854.190
PASSIVER		
Fri egenkapital	1.394.465	1.285.117
Bundet egenkapital	8.263.027	6.518.027
Gældforpligtelser	9.190.933	9.051.046
Passiver i alt	18.848.425	16.854.190
Eventualforpligtelser	58.000	58.000

TAK TIL

FONDE

A.P. Møller Fonden
ASTRA, det nationale naturfagcenter
Augustinus Fonden
Bestles Fond
Brebølfonden
C.A.C. Fonden
Den Europæiske Union
Den Ingwersenske Fond
ELRO Fonden
Europæisk Kulturregion
Farumgaard-Fonden
Foreningen PlanDanmark
Grosserer, konsul N.C. Nielsens Fond
Inge og Asker Larsens Fond til støtte af
almennyttige formål
Jens og Birte Munksgaards Fond
Knud Højgaards Fond
Krogagerfonden
Lemvig-Müller Fonden
Letterstedtska Föreningen
Lions Club Norddjurs Svanerne
Lions Club Gl. Estrup
Løvenholm Fonden
Manufakturhandlerforeningen
Margrethe og Johs. F. la Cours Fond
Norddjurs Kommune
Nordea-fonden
Norlys Vækstpulje
Per og Lise Aarsleffs Fond

Region Midtjyllands kulturpulje
Salling Fondene
Skoletjenesten, videncenter for
eksterne læringsmiljøer
Slots- og Kulturstyrelsen
Sparekassen Danmark Fonden Djursland
Sportgoodsfonden
Tage Nørgaard og Ulrik Nørgaards Fond
Tage Vanggaard og Hustrus Fond
Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Vallø Stift
Vemmetofte Kloster
William O. Berntsens Fond
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

SPONSORER

Djurslands Bank A/S
Meyco A/S
Vinther & Lassen A/S

*Også en særlig tak til alle de pri-
vatpersoner, virksomheder og
gode samarbejdspartnere, der
har støttet museet økonomisk*

GAMMEL ESTRUP

THE DANISH MANOR AND ESTATE MUSEUM IN 2025

In 2025 Gammel Estrup The Danish Manor & Estate Museum replaced over 20.000 roof tiles.

The new roof has not only given the building a beautiful facelift, but has also future-proofed the house and made it possible to invite visitors up into the attic with the opening of the exhibition *“The Invisible World of the Servants.”*

2025 was also the first year with the national museum reform. For Gammel Estrup, the new funding structure has provided greater financial security than the previous state budget grant, although the variable portion of the funding introduces new uncertainty.

The museum reform also brought new criteria for counting visitors. Previously, Gammel Estrup shared a joint ticket with The Green Museum. From 2025

onwards, separate tickets must be issued for the two museums. As a result, this year’s visitor figure stands at 66,862, serving as a new benchmark for future reporting.

In addition to the new roof, the attic exhibition, and the museum reform, 2025 has offered a wide range of activities, events, and projects within preservation, collection, research, communication, and the overall operation of the museum.

Across all areas, there is a strong commitment to improvement and continuous innovation. Gammel Estrup is an organisation in constant development.

*Museum director
Kasper Steinfeldt Tipsmark*

REDAKTION

Kasper Steinfeldt Tipsmark
Marie Aaberg Andersen
Signe Boeskov
Marie Kirstine Elkjær

LAYOUT

Marie Kirstine Elkjær

SKRIFTTYPE

Trebuchet MS

www.gammelestrup.dk

[@gammelestrup](https://www.instagram.com/gammelestrup)

